

Statens inntekter og utgifter knyttet til klimapolitikken

Samlet sett har den norske staten større inntekter enn utgifter tilknyttet sin klimapolitikk. I statsbudsjettet for 2024 finner vi at statens inntekter fra klimapolitikken er på 30,7 milliarder kroner, mens utgiftene for klimatiltak er på 16,1 milliarder kroner. De største inntektene kommer fra CO₂-avgift og salg av klimakvoter. De største utgiftspostene er overføringer til Enova og Langskip-prosjektet. En sammenligning med Sverige og Danmark viser at Norge har de laveste statlige klimapolitiske inntektene, både absolutt og relativt til størrelsen på statsbudsjettet. De statlige klimapolitiske utgiftene er noe lavere i Norge, dersom man måler dem som andel statsbudsjettene. Frem mot 2030 viser framskrivninger at statens inntekter knyttet til klimapolitikk vil øke med 54 prosent til 47,4 milliarder kroner i 2030. Økningen vil i hovedsak være drevet av økte priser på utslipp fra ikke-kvotepliktig sektor.

I dette notatet estimerer vi den norske stat sine inntekter og utgifter knyttet til klimapolitikk, med utgangspunkt i statsbudsjettet for 2024. I tillegg dykker vi ned i de største inntekts- og utgiftspostene. Deretter sammenligner vi funnene med Danmark og Sverige. Avslutningsvis presenterer vi anslag for klimapolitikken sine inntekter for Norge frem mot 2030. Vi gjør leseren oppmerksom på analysene som dette notatet baserer seg på er overordnede beregninger av klimapolitikken sine inntekter og utgifter, og estimatene vil derfor være beheftet med usikkerhet.

Bakgrunn og metodisk tilnærming

Klimaendringer og global oppvarming har alvorlige konsekvenser, og omtales som vår tids største utfordring. Gjennom Parisavtalen har verdens land forpliktet seg til en felles ambisjon om å begrense oppvarmingen til en økning på 2°C og helst ikke mer enn 1,5°C. For å følge opp Parisavtalen, har regjeringen som mål å kutte de norske klimagassutslippene med 55 prosent innen 2030, sammenlignet med 1990. Klimapolitikken har over tid fått en stadig større betydning for norsk og internasjonal økonomi.

En balansert klimapolitikk innebærer både inntekter til og utgifter fra staten. Statens klimapolitiske inntekter er i hovedsak skatter og avgifter på aktivitet som bidrar til klimagassutslipp, mens de klimarelaterte utgiftene er virkemidler og bevilgninger som myndighetene gir for å støtte omstilling til mindre utslippsintensive alternativer. Fra et samfunnsøkonomisk perspektiv vurderes skatter og avgifter som de mest kostnadseffektive virkemidlene for å redusere klimagasser. Bakgrunnen for dette er at hver enkelt aktør da frivillig kan velge det alternativet som koster minst, som videre gir lavest mulig utslipp til lavest mulig samfunnsøkonomisk kostnad¹. En konsekvens av at skatter og avgifter regnes som de mest effektive klimapolitiske tiltakene, er at staten i et land med en aktiv klimapolitikk vil ha større klimapolitiske inntekter enn utgifter. Et annet virkemiddel som benyttes mye i en aktiv klimapolitikk er regulering. Dette er tiltak som ikke har noen direkte finanspolitisk effekt på staten (utenom eventuelle administrasjonskostnader), og fanges derfor ikke opp i klimapolitikken sine inntekter og utgifter.

¹ Gitt at avgiften/skatten er lik marginalkostnaden ved utslipp.

Metode og definisjon

For å beregne statens inntekter og utgifter tilknyttet klimapolitikk har vi tatt utgangspunkt i Statsbudsjett 2024 (Prop. 1 S (2023 – 2024))². Hver post i statsbudsjettet er gjennomgått og manuelt kategorisert. Postene er kategorisert basert på hvorvidt inntekts- og utgiftsposten er relatert til klima. Tilsvarende øvelse er gjennomført for Sverige og Danmark, men på et mer overordnet nivå.

Den viktigste metodiske avgrensning i notatet knytter seg til definisjonen av hva som er klimarelatert. Vi inkluderer ikke miljøaspektet i denne analysen. Eksempler på sistnevnte er miljøavgifter (inntekter) og utgifter knyttet til bevaring og vern av natur. For å vurdere hvilke poster som er klimarelatert har vi blant annet tatt utgangspunkt i omtalene og begrunnelsene for postene i Statsbudsjettet. Eksempelvis, ettersom utslipp av CO₂ ikke er inkludert i veibruksavgift på bensin, diesel og lignende, er denne ikke inkludert i våre analyser. Selve veibruksavgiften er knyttet til prising av kostnader som veitrafikken påfører samfunnet i form av ulykker, kø, støy, veislitasje og helse- og miljøskadelige utslipp, mens kostnaden relatert til utslipp av CO₂ er priset gjennom CO₂-avgiften på mineralske produkter (som er inkludert).

Mange av postene i statsbudsjettet er delvis relatert til klima. Det kan eksempelvis være et virkemiddel som har flere formål, eller finansiering av et forskningsprogram som både støtter klimaforskning og andre felter.³ I slike tilfeller er de inkludert i analysen dersom det er vurdert at *klimaandelen* er betydelig. Denne vurderingen er gjort skjønnsmessig for hver enkel post i Statsbudsjettet. Selv om dette tilsier at funnene i analysen må tolkes med forsiktighet, er det viktig å understreke at brorparten av de største postene vi har identifisert er rene *klimaposter* (eksempelvis CO₂-avgift og inntekt fra kvotesalg). Det betyr at de skjønnsmessige vurderingene om klimarelevans har mindre betydning for de overordnede resultatene.

Videre estimerer vi i denne analysen kun *statens* klimapolitiske inntekter og utgifter, altså inntekter og utgifter som er tilknyttet klimapolitikk og som går over statsbudsjettet. Vi har på bakgrunn av analysens omfang heller ikke inkludert tapte proveny (tapte inntekter) til staten for de tilfellene dette er klimarelatert. Et eksempel på dette er redusert moms for elbiler. Det er imidlertid mulig å argumentere for at tapte proveny må sees på som en kostnad for staten. Videre er *ikke* CO₂-komponenten i engangsavgiften på fossile kjøretøy inkludert. Dette skyldes at Prop. 1 LS (2023-2024) ikke tallfester hvor stor andel CO₂-komponenten utgjør av de samlede inntektene staten får fra engangsavgiften på fossile kjøretøy.⁴

Framskrivninger av statens klimapolitiske inntekter mot 2030

For å estimere statens klimapolitiske inntekter frem mot 2030 har vi bygget en modell basert på utslippsbaner, kvoteprisen, samt den vektete CO₂-avgiften på ikke-kvotepiktig sektor. For å verdsette utslipp, har vi benyttet «Karbonprisbaner for bruk i samfunnsøkonomiske analyser i 2024» fra Finansdepartementet. Her har vi hentet

² Samt oversikt over skatter og avgifter 2024 (Prop. 1 LS (2023-2024)).

³ I tallgrunnlaget er statens utgifter til miljøteknologiordningen (inkl. Pilot E), og Grønn Plattform inkludert, samt relevante deler av Olje- og energidepartementets tildeling til Norges forskningsråd og Gassnova (1850.50). Derimot varierer det hvor detaljert statsbudsjettet er for større poster til forskning og innovasjon, herunder Innovasjon Norge og Forskningsrådet. Enkelte av disse postene er inkludert, eksempelvis Forskningsprogram under Norges forskningsråd (1410.51), hvor vi vurderer at andelen som går til klima er betydelig. Derimot er andre poster ikke inkludert, som betyr at det trolig være tilskudd til virkemiddelaktørene som også er knyttet til klima som ikke regnes med. De største postene vil imidlertid være dekket, gjennom Enova, miljøteknologiordningen samt Grønn Plattform.

⁴ Statens samlede inntekter fra engangsavgiften på fossile kjøretøy er for 2024 budsjettet til 6,1 milliarder kroner. Den samlede skattefordelen for elbiler er beregnet til om lag 43 milliarder kroner for 2023, hvor fordel i engangsavgift er på 16 milliarder kroner dette året.

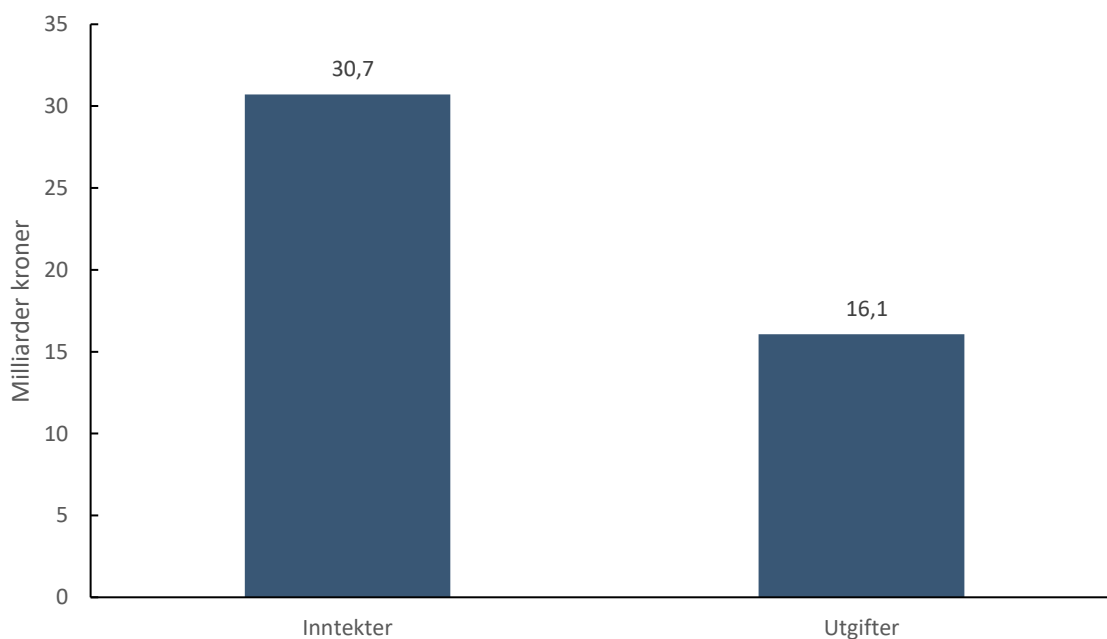
prisbaner for både kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor. Analysen er korrigert for vedlagsfrie utslippkvoter som kvotepliktig sektor får tildelt.⁵

I tillegg har vi gjort en følsomhetsanalyse, basert på Finansdepartementets lav- og høyprisbaner for karbon. Priser er oppgitt i 2024-tall. For utslippsframskrivninger har vi tatt utgangspunkt i to kilder. Dette er Regjeringens klimastatus og -plan (Særskilt vedlegg til Prop. 1 S (2023-2024)) og Miljødirektoratets «*Klimatiltak i Norge mot 2030: Oppdatert kunnskapsgrunnlag om utslippsreduksjonspotensial, barrierer og mulige virkemidler – 2023*». Fra førstnevnte har vi hentet utslippsframskrivninger mot 2030, gitt dagens politikk. Fra sistnevnte har vi hentet utslippsframskrivninger mot 2030, gitt at alle tiltakene til Miljødirektoratet blir gjennomført. Vi har antatt at alle karbonutslipp er omfattet av skatte-, avgifts- eller kvotesystemet i 2030.

Statens klimapolitiske inntekter og utgifter i statsbudsjettet for 2024

Den norske stat har større inntekter enn utgifter knyttet til klimapolitikken. Dette er vist i figuren under. Våre beregninger av statsbudsjett for 2024 viser at den norske stat vil ha 30,7 milliarder kroner i inntekter på sin klimapolitikk i 2024, mens utgifter til klimatiltak utgjør rett i overkant av 16,1 milliarder kroner. Statens klimapolitikkens inntekter og utgifter utgjør henholdsvis 1,6 prosent og 0,9 prosent av statsbudsjettet.⁶

Figur 1: Statens inntekter og utgifter tilknyttet klimapolitikk. Kilde: Kilde: Statsbudsjett 2024, bearbeidet av Menon Economics.

I det følgende vil vi gå i dybden på henholdsvis statens inntekter og utgifter tilknyttet klimapolitikk. Vi henviser til vedlegg A for en komplett oversikt over hvilke poster som er inkludert som klimarelatert i vår analyse.

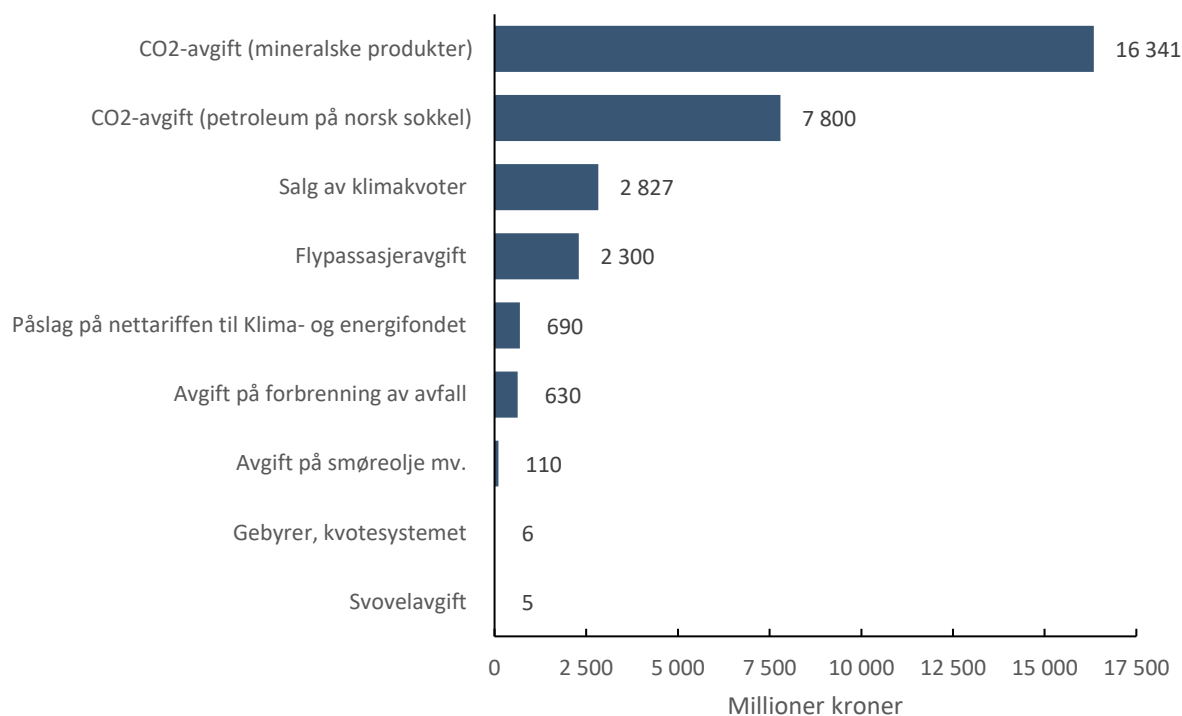
⁵ Vi bruker faktiske inntekter fra kvotesalg i 2024 som basis for vekst i statens inntekter fra kvotesalg.

⁶ Andelen av både utgiftene og inntektene er beregnet relativt til de totale utgiftene i statsbudsjettet.

Statens klimapolitiske inntekter

Statens inntekter fra klimapolitikken, som vi estimerer til 30,7 milliarder kroner, kommer i hovedsak fra avgifter på CO₂, samt salg av klimakvoter. Dette er illustrert i figuren under, som viser samtlige statlige klimapolitiske inntektsposter.

Figur 2: Oversikt over statlige inntektspostene tilknyttet klimapolitikk. Kilde: Statsbudsjett 2024, bearbeidet av Menon Economics.

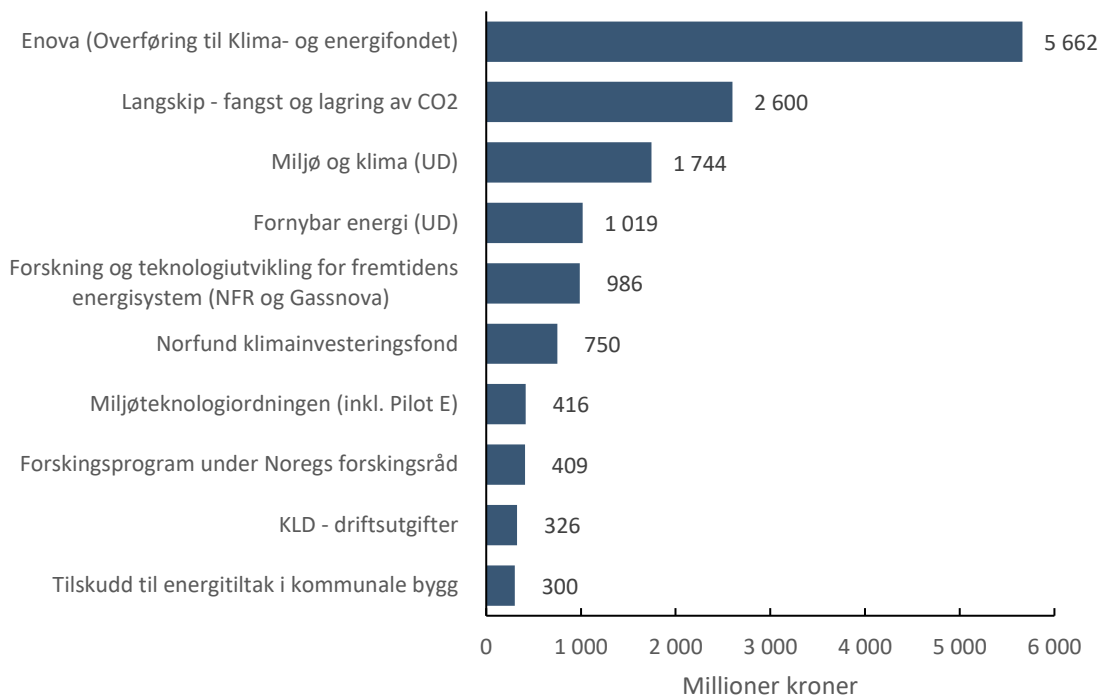
De to største statlige inntektspostene er CO₂-avgiften på henholdsvis mineralske produkter og på petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen. Førstnevnte er på 16,3 milliarder kroner i 2024, mens sistnevnte var på 7,8 milliarder kroner.

Statens salgsinntekter av klimakvoter er anslått til 2,8 milliarder kroner i 2024. Dette er beregnet av Klima- og miljødepartementet på bakgrunn av markedsprisen for kvoter sommeren 2023. Som de selv skriver har kvoteprisen økt betydelig siste året, men prisene kan svinge betydelige i dette markedet. Anslaget er dermed usikkert.

Statens klimapolitikkenes utgifter

Som beskrevet innledningsvis har staten utgifter tilknyttet klimatiltak på om lag 16,1 milliarder kroner. De største klimapolitiske utgiftspostene for staten er illustrert i figuren under.

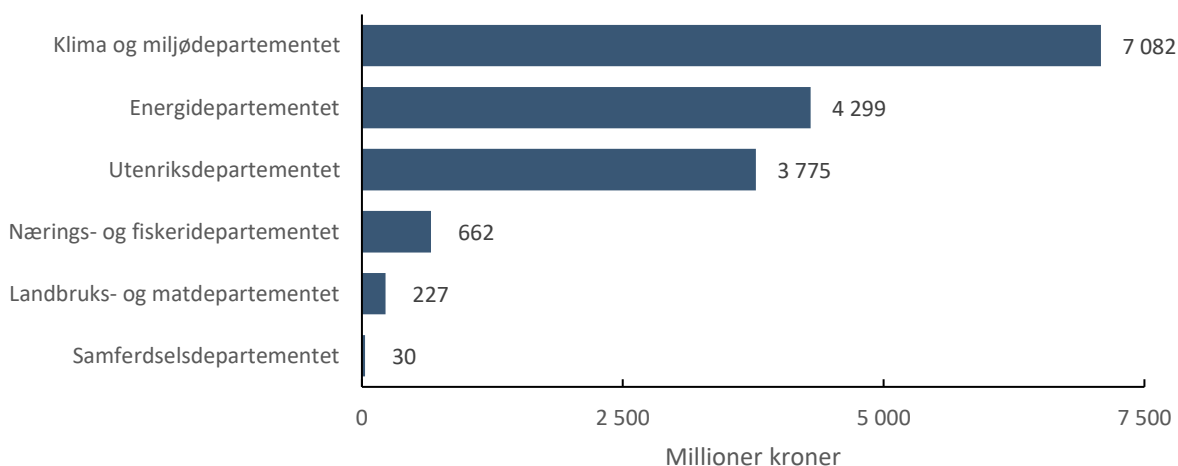
Figur 3: Oversikt over de 10 største statlige utgiftspostene tilknyttet klimatiltak. Kilde: Statsbudsjettet 2024, bearbejdet av Menon Economics.

Den største statlige utgiftsposten er bevilgningene som gis til Klima- og energifondet til Enova på 5,6 milliarder kroner og overføringer til Langskip-prosjektet på 2,6 milliarder kroner. Førstnevnte er et beløp (påslag) som forbrukere betaler over nettarriffen ved uttak av kraft fra distribusjonsnett.

Det er Klima og miljødepartementet (KLD) som står bak de fleste utgiftspostene relatert til klima. I figuren under presenterer vi de statlige klimarelaterte utgiftene fordelt på departement.

Figur 4: Oversikt over statens utgifter til klimatiltak fordelt på departement. Kilde: Statsbudsjettet 2024, bearbejdet av Menon Economics

Som illustrert i figuren over har Klima- og miljødepartementet klimarelaterte utgifter på 7 milliarder kroner, som utgjør rett i underkant av halvparten av de samlede klimarelaterte utgiftene i statsbudsjettet for 2024. Klima- og

miljødepartementet har hovedansvaret for å ivareta regjeringens klima- og miljøpolitikk.⁷ Deretter følger departement som Energidepartementet (tidligere Olje- og energidepartementet) og Utenriksdepartementet som begge har klimarelaterte klimautgifter på rett rundt fire milliarder kroner. For Utenriksdepartementet er det i hovedsak klimarelaterte bistandsmidler.

Indirekte kostnader og inntekter fra CO₂-kvotemarkedet

To relevante utgiftsposter i Statsbudsjettet er CO₂-kompensasjonsordningen for industrien og tilskudd til kompensasjon for CO₂-avgift for fiskeri. Førstnevnte ordning skal kompensere for at EUs klimavotesystem slår ut i økte kraftpriser i Norge. Formålet med ordningen er å motvirke karbonlekkasje, som vil si at kraftkrevende industri i Norge flytter produksjonen til land utenfor Europa som ikke har like streng klimapolitikk. Ordningen ble nylig endret med et krav om at 40 prosent av kompensasjonen som bedriftene får utbetalt må benyttes til utslippsreducerende tiltak og/eller energieffektivisering i bedriftene. For 2024 er utgiftsposten knyttet til CO₂-kompensasjonsordningen for industrien budsjettert til 6,4 milliarder kroner, mens tilskudd til kompensasjon for CO₂-avgift for fiskeri ligger på om lag 350 millioner kroner. De to utgiftspostene er *ikke* inkludert i vår analyse. Bakgrunnen for dette er at de kun vurderes å være indirekte relatert til klima, ettersom formålet er å kompensere for økte kraftpriser. Dersom disse inkluderes, vil statens klimarelaterte utgifter dette året være på 22,9 milliarder kroner.

EUs kvotemarked bidrar ikke kun til økte indirekte utgifter for staten, men også økte indirekte inntekter. En følge av EUs klimavotesystem er som nevnt økte kraftpriser i Norge, som fører til økte inntekter til staten gjennom skatt på kraftproduksjon. Dette er således indirekte inntekter som staten får fra CO₂-kvotemarkedet.⁸ Oslo Economics har på oppdrag for Norsk Industri estimert at offentlig sektor har en indirekte inntekt på rundt 65 milliarder kroner i 2024.⁹ Beregningen baserer seg på anslag på årlig norsk kraftproduksjon, årlig kvotepris (EU Allowance, EUA) og en beregnet CO₂-utslippsfaktor¹⁰. Imidlertid er det viktig å presisere at anslaget er for offentlig sektor, som i tillegg til staten inkluderer norske kommuner. En del av denne indirekte inntekten er utbytte som utbetales til kommuner, som eier en betydelig andel av norsk kraftproduksjon.

Den norske stats klimainntekter og -utgifter i en skandinavisk kontekst

Det kan være vanskelig å vurdere om resultatene fra forrige delanalyse er høye eller lave. For å etablere et sammenligningsgrunnlag har vi gjennomført tilsvarende øvelse for de øvrige skandinaviske statsbudsjettene.¹¹ Her finner vi at den norske stats klimapolitiske inntekter er lavere enn Sverige og Danmark, mens våre utgifter er om lag like store. Dette er illustrert i figuren under.

Vi gjør oppmerksom på at denne analysen er basert på en overordnet gjennomgang av statsbudsjett til Danmark og Sverige, og tallene må derfor sees på som omtrentlige størrelser. I tillegg er det variasjon i hvor detaljert informasjonen fra statsbudsjettene som er offentlig, samt hvorvidt de samme utgiftspostene går via statsbudsjettet eller ikke.

⁷ Vi har inkludert klima- og miljødepartementets driftsutgifter i anslaget, da disse har som oppdrag å følge opp blant annet statens klimapolitikk. Vi har imidlertid ikke inkludert driftsutgifter for Miljødirektoratet, da disse anses å i større grad omhandle miljø og øvrige ikke-relevante elementer.

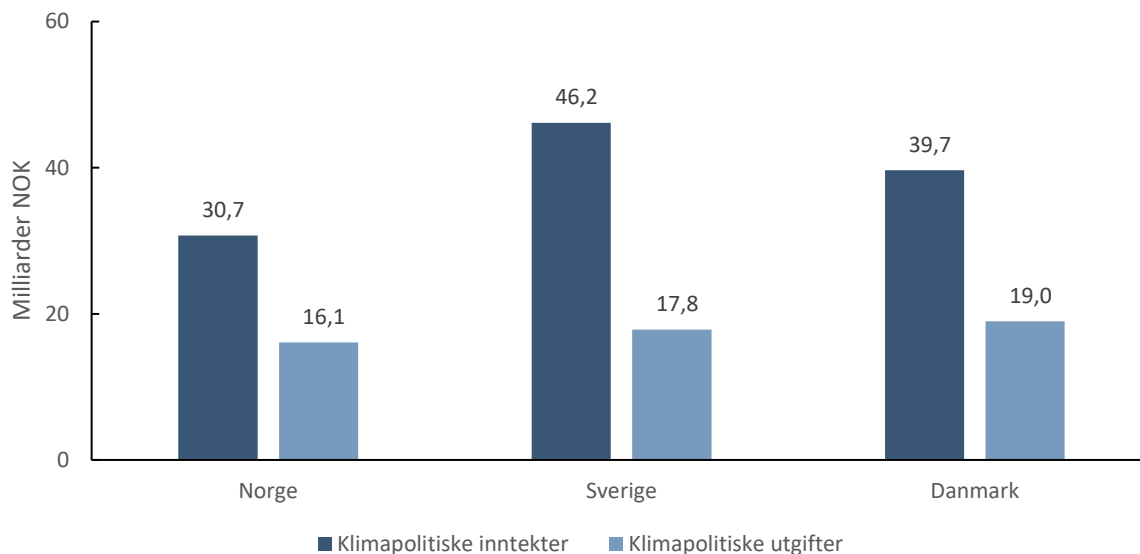
⁸ Statens direkte inntekter fra CO₂-kvotemarkedet er knyttet til salg av klimavoter, som er inkludert som en klimapolitisk inntekt på 2,8 milliarder kroner for staten i inntektskapittelet.

⁹ Oslo Economics (2022). Offentlig sektors inntekter fra CO₂-kvotemarkedet. Tilgjengelig [her](#).

¹⁰ Utslippsfaktor beskriver virkning av karbonprising på norske strømpriser.

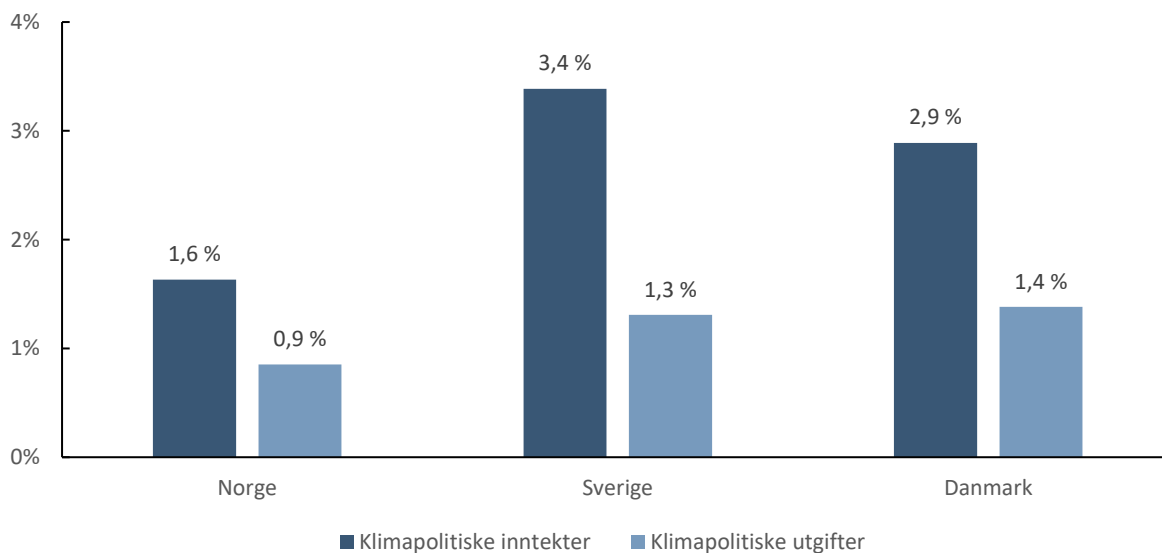
¹¹ Sveriges statsbudsjett (Statens Budget 2024) er tilgjengelig [her](#), og Danmarks statsbudsjett (Finanslov 2024) er tilgjengelig [her](#).

Figur 5: Oversikt over statlige inntekter og utgifter tilknyttet klimapolitikk for Norge, Sverige og Danmark (NOK).¹² Kilde: Informasjon fra landenes statsbudsjett, bearbeidet av Menon Economics.

De skandinaviske statsbudsjettene er av forskjellig størrelse, og nominelle størrelser er derfor ikke den beste måten å se på klimapolitikkenes relative finanspolitiske effekt.¹³ Et bedre bilde på dette fås ved å se på inntekts- og utgiftssiden relativt til størrelsen på statsbudsjettet. Dette er vist i figuren under.

Figur 6: Statens klimapolitiske inntekter og utgifter som andel av statsbudsjett i Norge, Sverige og Danmark.¹⁴ Kilde Menon Economics.

¹² Vi har benyttet oss av dagens valutakurs, hvor 1 SEK utgjør 1,02 NOK og 1 DKK utgjør 1,54 NOK.

¹³ I tillegg må størrelsen på de klimapolitiske inntektene og utgiftene tolkes i lys av befolkningsstørrelse, samt sammensetning av landenes nærings- og industriaktivitet.

¹⁴ Andelen av både utgiftene og inntektene er beregnet relativt til de totale utgiftene i statsbudsjettene.

Som illustrert i figuren utgjør de statlige klimapolitiske inntektene i Norge en lavere andel enn i Sverige og Danmark, relativt til størrelsen på de respektive landenes statsbudsjetter. Dette henger både sammen med at Norge har, som vist i figur 5, lavere statlige klimapolitiske inntekter enn sine to naboland i nominell størrelse, samt at statsbudsjettet i Norge er betydelig større enn i Danmark og Sverige. Med andre ord har Norge de laveste statlige klimapolitiske inntekter, både i absolutte tall og relativt til størrelsen på statsbudsjettene. Norge har også noe lavere statlige klimapolitiske utgiftene enn de to andre landene, dersom man måler dem som andel av statsbudsjettet.¹⁵

De største statlige klimapolitiske inntektspostene for de tre landene er knyttet til skatter og avgifter på fossile energibærere, samt salg av CO₂-kvoter. Dette er illustrert i tabellen under. Hva som er de største statlige utgiftspostene, varierer i større grad mellom landene. Variasjonen henger blant annet sammen med hvor overordnet de ulike utgiftspostene er, eksempelvis at flere typer tiltak kan være slått sammen i større utgiftsposter. I vedlegg B presenteres en fullstendig oversikt over hvilke poster som er inkludert.

Tabell 1: De fem største statlige klimarelaterte innteks- og utgiftspostene i statsbudsjett til Norge, Sverige og Danmark.
Kilde: Informasjon fra de landenes statsbudsjett, bearbeidet av Menon Economics.

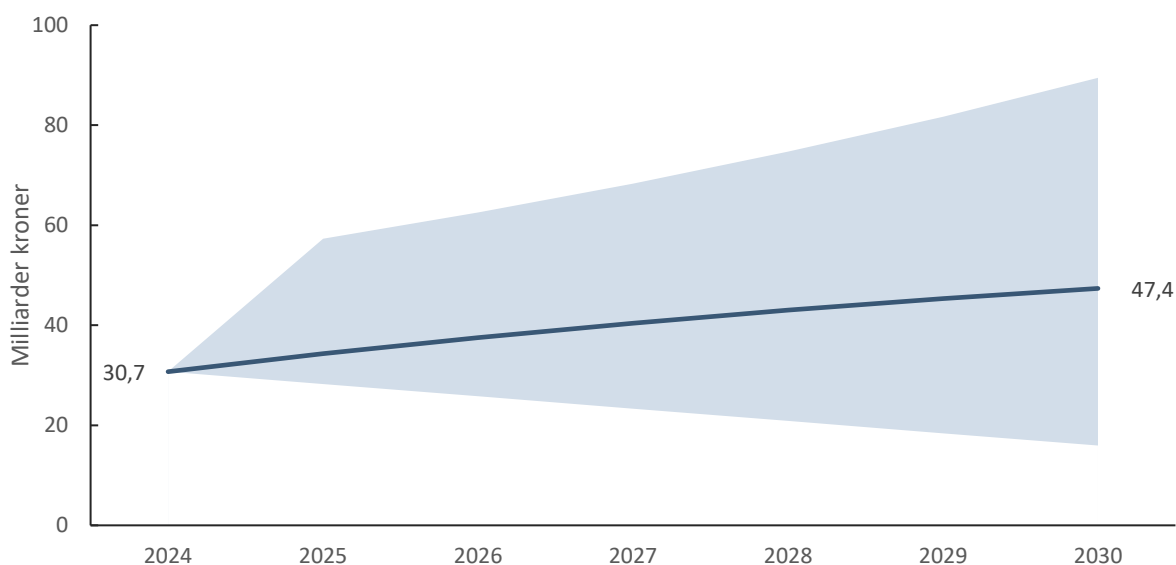
Fem største inntektsposter		
Norge	Sverige	Danmark
1. CO ₂ -avgift på mineralske produkter	1. Koldioxidskatt oljeprodukter	1. Afgift af visse olieprodukter
2. CO ₂ -avgift på petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	2. Koldioxidskatt bensin	2. Benzinafgifter
3. Salg av klimakvoter	3. Energiskatt oljeprodukter	3. Salg af CO ₂ -kvoter
4. Flypassasjeravgift	4. Energiskatt bensin	4. Afgift på stenkul, brunkul og koks
5. Påslag på nettariffen til Klima- og energifondet	5. Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter	5. Naturgasavgift
De fem største utgiftspostene		
Norge	Sverige	Danmark
1. Enova (overføring til Klima- og energifondet)	1. Klimainvesteringer	1. Tilskud til begrænsning af kuldioxid (CO ₂)
2. Langskip – fangst og lagring av CO ₂	2. Klimatpremier	2. Partnerskaber for bæredyktig vekst og grønn omstilling
3. Miljø og klima (UD)	3. Industrikivet	3. Naturressourcer, energi og klimaforandringer
4. Fornybar energi (UD)	4. Energiforskning	4. Udnyttelse af vedvarende energi og energibesparelse
5. Forskning og teknologiutvikling for fremtidens energisystem (NFR og Gassnova)	5. Klimatbonus	5. Forskning og udvikling (Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet)

¹⁵ Dersom vi inkluderer utgifter den norske stat har i forbindelse med CO₂-kompensasjonsordningen, ville Norges klimapolitiske utgifter vært noe høyere i absolutte tall, og om lag tilsvarende som Sverige og Danmark målt som andel av statsbudsjettet.

Framskrivninger av statens klimapolitiske inntekter mot 2030

Som det siste elementet i dette notatet ser vi på den forventede utviklingen av de statlige inntekter i Norge knyttet til klimapolitikken. Frem mot 2030 estimerer vi at statens årlige inntekter tilknyttet klimapolitikk vil stige fra 30,7 milliarder kroner i 2024 til 47,4 milliarder kroner, gitt utslippsframskrivningene i Nasjonalbudsjettet 2023 og Finansdepartementets framskrivninger av karbonpriser¹⁶. Økningen vil i hovedsak være drevet av økte priser på utslipp fra ikke-kvotepliktig sektor. Dette scenario, som kan sees på som et hovedscenario, er illustrert med blå linje i figuren under.

Figur 7: Framskrivning av statens klimapolitiske inntekter frem mot 2030. Kilde: Menon Economics

I tillegg har vi utført en følsomhetsanalyse, som er illustrert ved hjelp av den lyseblå viften i figuren over. I følsomhetsanalysen får vi et intervall på mellom 16 og 89 milliarder kroner i statlige klimapolitiske inntekter i 2030. I følsomhetsanalysen ser vi både på endringer i utslippskutt og pris på klimagassutslipp. For pris på klimagassutslipp i følsomhetsanalysen har vi benyttet oss av Finansdepartementets alternative prisbaner som er utviklet for å gjennomføre sensitivitetsanalyser.

- For ikke-kvotepliktig sektor tar det øvre intervallet i følsomhetsanalysen utgangspunkt i både en høy prisbane på klimagassutslipp¹⁷, samt at utslippene ikke reduseres fra dagens nivå. For kvotepliktig sektor antar vi at utslippene vil holdes konstant frem mot 2030, mens kvoteprisen vil vokse i tråd med de Finansdepartementets høyprisbane. Videre antar vi i dette scenario at antallet av gratis kvoter til norske industri vil falle raskere enn antatt. Dette representerer således et estimat på hvor høye statlige klimainntekter kan bli frem mot 2030.
- Det nedre intervallet baserer seg på at totale utslipp reduseres tilsvarende Norges klimamål i 2030. I tillegg legger vi til grunn dagens priser for både kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor. Det nedre intervallet representerer dermed minimumsanslaget på hva den norske stats klimarelaterte inntekter kan være.

¹⁶ Finansdepartementets framskrivninger for priser er tilgjengelige [her](#).

¹⁷ Som FNs klimapanel (IPCC) antar er nødvendig for å begrense globaloppvarming til 1,5 grader

For inntektene som ikke kan knyttes direkte til kvotepliktig eller ikke-kvotepliktig sektor, antar vi at de vokser med den gjennomsnittlige vekstrate av de to sektorer.

Det er to ting som er verdt å merke seg ved disse anslagene. Det første er at beregningene ikke inkluderer maritim sektor. Fra 1. januar 2024 er maritim sektor innlemmet i ETS, og skal derfor dekke sine utslipp med kvoter. Det er imidlertid ikke alle utslipp som er kvotepliktige. Dette gjelder eksempelvis ikke mindre skip, eller seilinger som ikke starter eller slutter i Europa. Selv om det ikke vil være gratis kvoter til maritim sektor, er det ikke alle inntekter fra kvotesalg som går til den norske staten (enkelte går til den europeiske Innovasjonsfondene). Av disse grunner er maritim næring utelatt fra beregningene. Den andre tingen å merke seg er at utslippsprisene og de faktiske utslippene i det høye og lave intervallet utvikler seg på en ikke-intuitiv måte, ettersom de to variablene beveger seg i samme retning. Eksempelvis er det i det øvre intervallet antatt at både prisene og utslippene vil stige. Dersom bedriftene reagerer på rasjonelt på markedskrefter vil utslippene falle dersom prisene stiger og vice versa. De to intervaller må altså forstås som en følsomhetsanalyse og ikke prognoser.

Vedlegg A: Oversikt over klimarelaterte inntekts- og utgiftsposter i det norske statsbudsjettet 2024

Tabell 2: Oversikt over klimarelaterte inntektsposter i statsbudsjettet

Kap/post	Navn på post	Departement/ol.
4481.01	Salg av klimakvoter	Klima og miljødepartementet
4420.07	Gebyrer, kvotesystemet	Klima og miljødepartementet
5578.73	Påslag på nettariifen til Klima og energifondet	Klima og miljødepartementet
5508.70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkel	Skatt og avgift
5542.71	Avgift på smøreolje mv.	Skatt og avgift
5543.70	CO ₂ -avgift på mineralske produkter	Skatt og avgift
5543.71	Svovelavgift	Skatt og avgift
5546.70	Avgift på forbrenning av avfall	Skatt og avgift
5561.70	Flypassasjeravgift	Skatt og avgift

Tabell 3: Oversikt over klimarelaterte utgiftsposter i statsbudsjettet

Kap/post	Navn på post	Kilde/departement
118.73	Klima, miljøtiltak og hav mv	Utenriksdepartementet
162.72	Fornybar energi	Utenriksdepartementet
162.76	Norfund klimainvesteringsfond - risikokapital	Utenriksdepartementet
162.796	Norfund klimainvesteringsfond	Utenriksdepartementet
163.70	Miljø og klima	Utenriksdepartementet
919.73	Tilskudd til kompensasjon for CO ₂ -avgift (fiskeri) ¹⁸	Nærings og fiskeridepartementet
2421.75	Grønn plattform (Innovasjon Norge)	Nærings og fiskeridepartementet
2421.76	Miljøteknologiordningen (inkl. Pilot E)	Nærings og fiskeridepartementet
1149.73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak	Landbruks- og matdepartementet
1152.70	Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	Landbruks- og matdepartementet
1301.70	Pilotprosjekter for utslippsfrie anleggsplasser	Samferdselsdepartementet
1400.71	Internasjonale organisasjoner	Klima og miljødepartementet
1410.51	Forskningsprogram under Noregs forskingsråd	Klima og miljødepartementet
1420.61	Tilskot til klimatiltak og klimatilpassing	Klima og miljødepartementet
1420.62	Tilskot til grøn skipsfart	Klima og miljødepartementet
1420.74	CO ₂ -kompensasjonsordning for industrien ¹⁹	Klima og miljødepartementet
1420.86	Frivillige klima- og miljøorganisasjonar og klimaog miljøstiftelsar	Klima og miljødepartementet
1422.21 og 1422.70	Miljøvennleg skipsfart	Klima og miljødepartementet

¹⁸ Er kun inkludert i separat omtale.

¹⁹ Er kun inkludert i separat omtale.

1428.50	Enova (Overføring til Klima- og energifondet)	Klima og miljødepartementet
1474.01, 1474.50 og 1474.70	Fram – Nordområdesenter for klima- og miljøforskning	Klima og miljødepartementet
1481.01	Klimakvoter - driftsutgifter	Klima og miljødepartementet
1481.22	Internasjonalt samarbeid under Parisavtalens artikkel 6	Klima og miljødepartementet
1400.01	KLD - driftsutgifter	Klima og miljødepartementet
1400.21	KLD - spesielle driftsutgifter	Klima og miljødepartementet
1825.50	Overføring til Klima- og energifondet til tiltak for mer effektiv energibruk og et mer fleksibelt energisystem	Energidepartementet
1825.60	Tilskudd til energiltak i kommunale bygg	Energidepartementet
1850.50	Norges forskningsråd og Gassnova - forskning og teknologiutvikling for fremtidens energisystem	Energidepartementet
1850.70	Gassnova SF	Energidepartementet
1850.71	Teknologisenter Mongstad	Energidepartementet
1850.72	Langskip - fangst og lagring av CO ₂	Energidepartementet
1850.75	Norwegian Energy Partners	Energidepartementet
1800.72	Tilskudd til petroleums- og energiformål (kun del til havvind)	Energidepartementet

Vedlegg B: Oversikt over klimarelaterte inntekts- og utgiftsposter i statsbudsjett til Sverige og Danmark

Tabell 4: Oversikt over klimarelaterte utgifts- og inntektsposter i statsbudsjettet til Danmark.²⁰

Inkluderte utgiftsposter	Inkluderte inntektsposter
6.34. Naturessourcer, energi og klimaforandringer	24.63.30. Div poster grøn omstilling fiskeri/akvakultur/bærekraftstiltak
6.38. Partnerskaber for bæredygtig vækst og grøn omstilling*	29.21.04.Salg af CO ₂ kvoter
8.32.09.30 Styrket vejledning om grøn omstilling og dokumentation	29.24. Udnyttelse af vedvarende energi og energibesparelser
8.32.27 Pulje til certificering af CO ₂ -opgørelse og klimamærkning	29.21.11. Provenu fra salg af danske VE-andeler
19.44.10. Grøn forskning, teknologisk og innovation.	38.22.01. Afgift af stenkul, brunkul og koks
19.44.10. Grønne missioner: PtX, CCUS, landbrug og cirkulær økonomi.	38.22.01. Naturgasafgift
19.41.10. Fri, grøn forskning	38.23.03. Registreringsafgift (kun klimaaspekt)

²⁰ Finansloven for finansåret 2024. Tilgjengelig [her](#).

19.41.10. Arktisk forskning - Klimaforandringer og bæredygtige arktiske samfund.	38.22.03. Afgift af visse olieprodukter
24.21.01.17 Rammesætning for grøn omstilling og bæredygtig erhvervsudvikling	38.22.05. Benzinafgifter
24.63.10.85 Grønt program for omstilling af fiskeri og akvakultur	
24.63.30. Div poster grøn omstilling fiskeri/akvakultur/bærekraftstiltak	
28.53.02.61. Pulje til grønne busser og grøn flextrafik	
29.21.07. Klimarådet	
29.22. Forskning og udvikling	
29.24. Udnyttelse af vedvarende energi og energibesparelser	
29.25. Tilskud til begrænsning af kuldioxid (CO ₂)	

Tabell 5: Oversigt over klimarelaterte udgifts- og inntektsposter i statsbudsjettet til Sverige.²¹

Inkluderte utgiftsposter	Inkluderte inntektsposter
18.7 Energieffektivisering av flerbostadshus	1432 Energiskatt bensin
20.8 Klimatbonus	1433 Energiskatt oljeprodukter
20.10 Klimatanpassning	1434 Energiskatt övrigt
20.12 Insatser för internationella klimatinvesteringar	1441 Koldioxidskatt bensin
20.16 Klimatinvesteringar	1442 Koldioxidskatt oljeprodukter
20.17 Klimatpremier	1443 Koldioxidskatt övrigt
20.18 Industriklivet	1451 Svavelskatt
20.20 Driftstöd för bio-CCS	1456 Avfallsskatt
21.2 Insatser för energieffektivisering	1458 Övriga skatter
21.3 Energiforskning	1459 Intäkter från handel med Elcertifikat
21.5 Energiplanering	1461 Kemikalieskatt
21.6 Avgifter till internationella organisationer	1462 Skatt på flygresor
21.8 Laddinfrastruktur	1465 Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter
21.9 Biogasstöd	1644 Batteriavgifter

²¹ Statens Budget 2024 (tilgjengelig [her](#)).

Menon analyserer økonomiske problemstillinger og gir råd til bedrifter, organisasjoner og myndigheter. Vi kombinerer samfunns- og bedriftsøkonomisk kompetanse innenfor fagfelt som nærings- og konkurranseøkonomi, strategi, finans og organisasjonsdesign, samt samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Vi benytter forskningsbaserte metoder i våre analyser og jobber tett med ledende professorer innenfor de fleste fagfelt.

www.menon.no

Forfatter: Ada Lunde, Sigrid Hernes, Inger Nielsen Hole, Inga Øvring Aasen, Even Winje og Jonas Erraia

Kontaktperson: Jonas Erraia, partner i Menon Economics, jonas.erraia@menon.no

Publikasjonsnummer: 37/2024

Dato: April 2024

Oppdragsgiver: NHO og Miljøstiftelsen Zero